

□ Forflytningskunnskap for helsepersonell og ledere.

Per Halvor Lunde

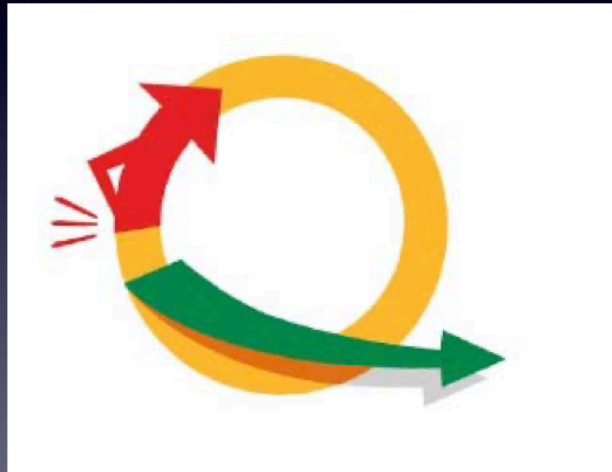
M.Ph.

*pleier, pedagog, fysioterapeut - forflytter
Norge 2026*

www.perlunde.no
www.youtube.com/perhalvorlunde

Løft eller forflytning?

Løft

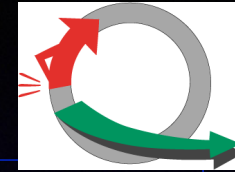

Forflytning

Per Halvor Lunde
www.perlunde.no

Vitenskap og statistikk

© Per Halvor Lunde

Internasjonal statistikk over et yrkesliv på 40 år i helsesektoren;

«Pleiere med tungt fysisk arbeid, vil kunne oppleve sykefravær på ca 140 uker, mens ansatte som møter lave fysiske krav, vil oppleve ca 30 ukers sykefravær i løpet av deres 40 år i bransjen.»

Alex Burdorf et al. (2009)

2026

<https://arbeidsgiver.nav.no/forebygge-fravar/kalkulator>

Økonomi og sykefravær:

1% sykefravær - ved 23 normerte stillinger
= kr 140.000,-

1% sykefravær - ved 100 normerte stillinger
= kr 560.000,-

(Sintef 2014)

Per Halvor Lunde,

Hva forteller praksis oss?

Stabæktunet - Bærum kommune

© Per Halvor Lunde

Totale besparelser siden 2009 - pr september 2013:

ca NOK 12.000.000,-

Investering NOK 480.000,- fra NAV

Sykefravær fra 29,2% i 2008 - 3,1 % i september 2013.

Avd. hadde ca 2.000.000,- underskudd hvert år - i dag, med overskudd.

Forflytningskunnskap

Et nyt studie sætter en tyk streg under, at en god forflytningskultur på plejehjemsafdelinger hænger sammen med lavere risiko for smerter og sygefravær hos social- og sundhedsassistenter og -hjælpere, i daglig tale SOSU'ere. For selvom arbejdet med at hjælpe beboere ud af sengen eller i bad stort set er det samme på tværs af plejehjemsafdelinger i Danmark, så er der forskel på afdelingernes forflytningskultur - og dermed også på i hvilken grad plejepersonalet udsættes for høje fysiske krav i arbejdet.

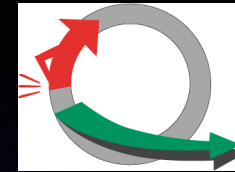
NFA - 30. mars 2022

Lav risiko for smerter i jobb

Lavt sykefravær

Hvordan er forflytningskulturen på din avdeling?

Mestring i helsesektoren

© Per Halvor Lunde

Sir prof. Cary Cooper - organisasjonspsykolog:
«Hvis lederen ikke er med - glem det!»

Per Halvor Lunde,

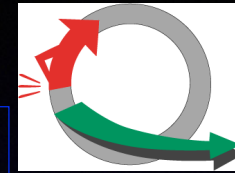

Arbeidstilsynet 2007 -

Oppsummering av kampanjen «God vakt!»

Likeverdige lover

«Hvis HMS blir en salderingspost, vil det ikke bare berøre det daglige arbeidsmiljø, men over tid også de ansattes velferd og helse. Dette er i direkte konflikt med norsk lov. Den sidestiller pasientrettighetslovgivningen og de ansattes rettigheter etter arbeidsmiljøloven. Begge lovverk skal oppfylles.»

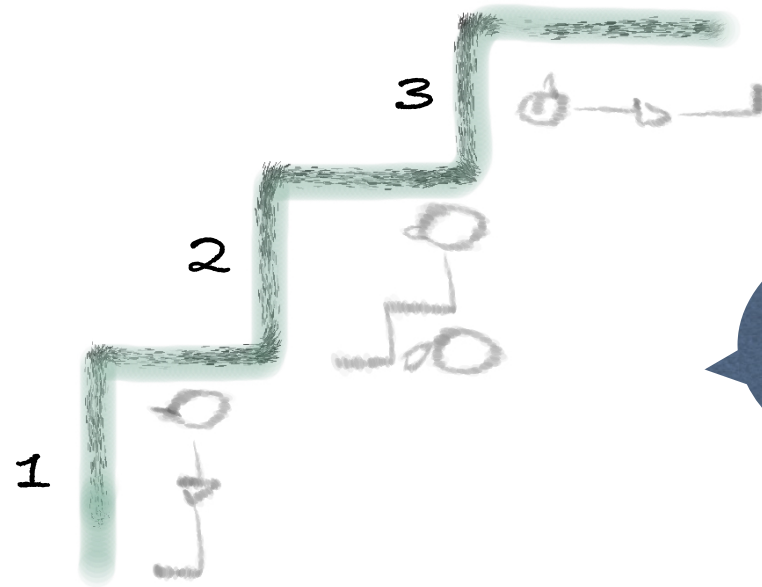
© Per Halvor Lunde

Basic 1:

Funksjonsnivåer - funksjonstrappa

Real-time!

Nå!

1 - 2 - 3

Metoder for bruk av forflytningsduk

Metode «1 - 2 og 3...»

□ 1.

□ 2.

□ 3.

Per Halvor Lunde

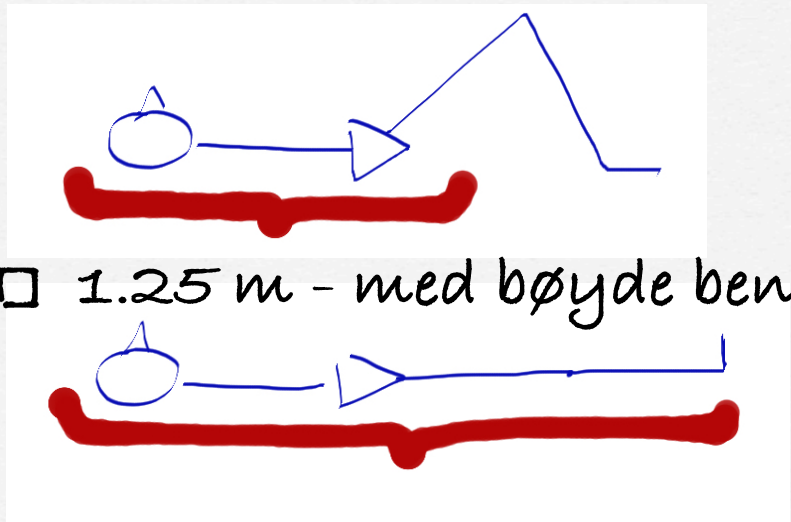
www.forflytningsduk.no

HMS-art.nr.: 175714

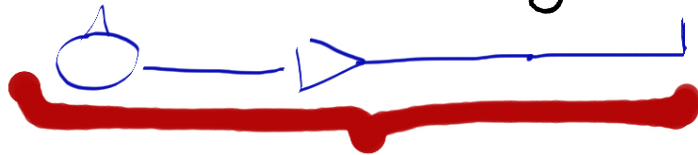
Basic 4:

Lengder på forflytningsduk

Basert på antropometriske mål
(internasjonale gjennomsnittlige kroppsmål)

□ 1.25 m - med bøydde ben

□ 2.0 m - med strake ben

HMS-art.nr.: 175714

www.forflytningsduk.no

Basic 5: Forflytningskunnskap

1 - 2 - 3

- 1. Naturlig bevegelsesmønster
- 2. Trykkekpunkter = friksjonsområder ved bevegelse
- 3. Rull trykket til det glatte - og forflytt
= Båtprinsippet

- Kan brukeren stå, sitte eller ligge?
- Er dette gåtrening? Eller henge-i-armer-trening?
- Bevare ståfunksjon / gåfunksjon?
- Trening til sittende på sengekant? Eller trening til å ligge bakover på tvers av sengen.

Pleieplan og forflytningsplan

- dokumenter som viser hva som skal gjøres -

og hva både ansatte og bruker/pasient må rette seg etter.

Per Halvor Lunde,

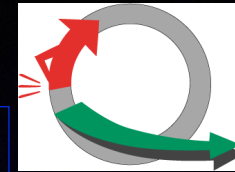
Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet 2007 -

Oppsummering av kampanjen «God vakt!»

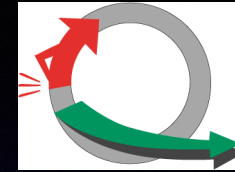
Likeverdige lover

«Hvis HMS blir en salderingspost, vil det ikke bare berøre det daglige arbeidsmiljø, men over tid også de ansattes velferd og helse. Dette er i direkte konflikt med norsk lov. Den sidestiller pasientrettighetslovgivningen og de ansattes rettigheter etter arbeidsmiljøloven. Begge lovverk skal oppfylles.»

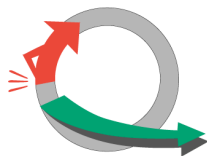

© Per Halvor Lunde

Saksgang i arbeidsmiljøsaker:

- Når en arbeidstaker oppdager risiko for helsefare, skal personen kontakte sin leder.
- Går det på helsen løs, er det en vernesak.
- Hvis det ikke gjøres endringer, eller hvis problemene fortsetter, kan arbeidstakeren etter å ha informert nærmeste leder, kontakte verneombudet og evt. også hovedverneombudet.

FORFLYTNINGSKUNNSKAP
INTERN UNDERVISNING:
EKSTRAVAKTER og FERIEVIKARER

Institusjon:..... Avdeling:.....

1. Jeg har fått demonstrert og brukt avdelingens forskjellige sengemodeller, og selv ligget i sengen(e) for å kunne vite hvordan det kjennes ut for pasientene når pleierne bruker sengens ulike håndtak og pedaler.	☐
2. Jeg har fått demonstrert og brukt avdelingens personløftere(e) – både passiv seilheis og ståløfter	☐
3. Jeg har selv blitt heist opp i og personløfternes forskjellige seiltyper (eks: helseil, toalettseil etc.)	☐
4. Jeg har fått undervisning i FORFLYTNINGSTEKNIKK , og kan : 1. Forflytning av delvis aktiv pasient høyere i seng ☐ 2. Forflytning av passiv pasient høyere i seng – 2 pleiere ☐ 3. Vende aktiv og passiv pasient over på siden for vasking og evt. sideleie ☐ 4. Sittende forflytning av delvis aktiv pasient fra seng til rullestol ☐	
6. Jeg har fått undervisning i brannrutiner ved institusjonen / avdelingen	☐
7. Jeg forplikter meg til å følge denne fagbaserte arbeidsmetodikken – FORFLYTNINGSTEKNIKK – til beste både for pasienter og personalet (til forskjell fra løfteteknikk) - som denne institusjonen og avdelingen arbeider etter.	☐
.....	.....
Avd. leder/forflytningveileder/v.o.	Ansatt

Hva skal til for å lykkes?

Finn de smarte løsningene -
og de riktige verktøyene

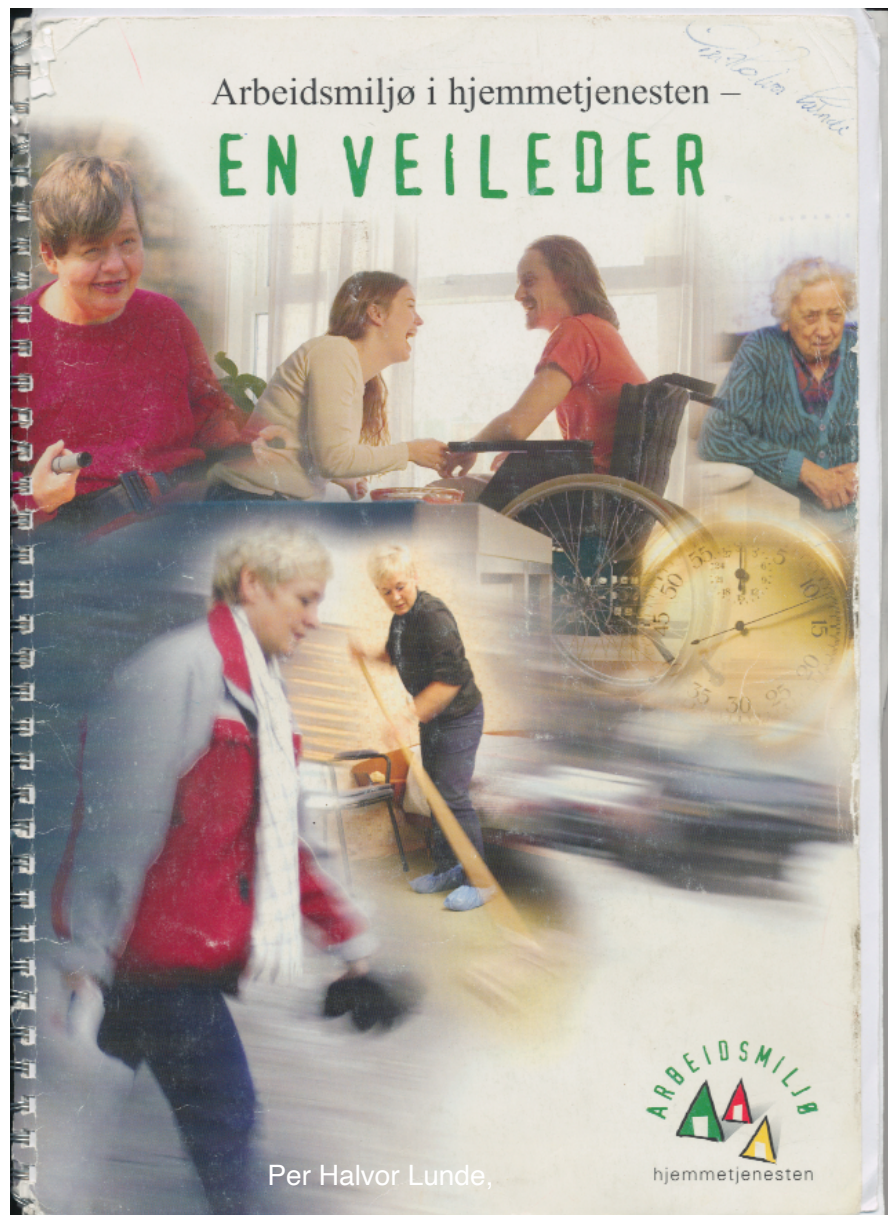

HMS-art.nr.: 175714

www.forflytningsduk.no

Arbeidsmiljø i hjemmetjenesten –

EN VEILEDER

Per Halvor Lunde,

Arbeidsplassvurdering i brukers hjem

Vedlegg 7 side 1 av 2

Arbeidsplassvurderingen tar utgangspunkt i de oppgaver, som skal utføres i hjemmet

Dato:	Navn: .....
Gruppe:	F.nr.: .....
Ansvarlig:	Gate: .....
Hjelper:	By: .....
Hjelpens art:	Telefon: .....

■ Funksjonsvurdering av søker	JA	NEI	Konsekvens
Kan søker sitte på sengekant uten støtte?	☐	☐	.....
Har søker sikker ståfunksjon?	☐	☐	.....
Kan det benyttes hensiktsmessige arbeidsstillinger ved personlig stell og pleie?	☐	☐	.....

■ Fysiske forhold i hjemmet	JA	NEI	Konsekvens
Er det tunge møbler, overmøblering, løse tepper eller annet som vanskeliggjør pleie og rengjøring?	☐	☐	.....
Har gulvmopp og støvsuger teleskoprør / langt skaft?	☐	☐	.....
Er renholdsartiklene i brukbar stand?	☐	☐	.....
Brukers toalettssituasjon, er det fare for risikabelt tungt arbeid?	☐	☐	.....
Brukers stellesituasjon, er det fare for risikabelt tungt arbeid?	☐	☐	.....
Kan klesvask transporteres hensiktsmessig?	☐	☐	.....
Er det problemer med atkomst til hjemmet?	☐	☐	.....
Er det synlige feil ved aktuelle elektriske installasjoner?	☐	☐	.....
Er det tilstrekkelig arbeidsbelysning?	☐	☐	.....

■ Medisin, kjemiske/biologiske forhold	JA	NEI	Konsekvens
Er det forhold rundt smitte/medisin/ behandling som krever spesielle forholdsregler?	☐	☐	.....
Er søker innforstått med å kjøpe inn anbefalte rengjøringsmidler?	☐	☐	.....
Finnes det allergifremkallende eller luftforurensende elementer i boligen?	☐	☐	.....
Er det husdyr som er til sjenanse?	☐	☐	.....

■ **Psykiske arbeidsmiljøforhold**

JA NEI

Konsekvens

- Er det mulig å utarbeide felles mål sammen med søker?   .....
- Er det meldt om risiko for voldsom eller truende atferd?   .....
- Språk, er det noe å være spesielt oppmerksom på?   .....

■ **Ergonomiske forhold**

JA NEI

Konsekvens

- Hjelpemidler som må benyttes ved forflytninger:
1. pasientløfter   .....
  2. regulerbar seng, 2- eller 3-motors   .....
  3. rullestol   .....
  4. toalettstol   .....
  5. rullator   .....
- Etablere forflytningsregime?   .....
- Er det problemer i forbindelse med bruk av hjelpemidler?   .....

■ **Andre forhold**

.....

■ **Samlet vurdering av behov for arbeidsplassforbedringer:**

Forslag til tiltak for å forebygge slitasje og helsefare
Tiltak rettes mot årsak til problemet

.....

.....

.....

■ **Vurderes det som nødvendig å være to ansatte til å utføre tjenesten?**

JA NEI

■ **Bruker av tjenesten har ansvar for:**

Tidsfrist:

.....

■ **Kommunens tjenester har ansvar for:**

Tidsfrist:

.....

■ **Nytt vurderingsbesøk planlagt:**

.....

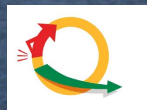
Nyttige linker for fag og videoer:

www.perlunde.no

www.forflytningsduk.no

www.youtube.com/perhalvorlunde

www.forflyt.dk

Per Halvor Lunde